

Toukokuu 2017

Tiivistelmä Lastensuojelun Keskusliiton sidosryhmäkartoituksesta

Hyvä vastaanottaja,

Lastensuojelun Keskusliitto teetti keväällä 2017 sidosryhmäkartoituksen strategiatyönsä pohjaksi. Sidoryhmäkartoituksessa selvitettiin muun muassa, mitkä ovat tulevaisuudessa tärkeimpiä kysymyksiä lasten oikeuksien toteutumisen kannalta ja minkälaisessa muutoksessa lastensuojelun toimintaympäristö on. Tämän lisäksi kartoituksen tarkoituksena oli tuottaa tietoa Lastensuojelun Keskusliiton onnistumisesta vuorovaikutuksessaan sidoryhmien kanssa sekä liiton onnistumisesta viestinnässään eri tietokanavien kautta. Lisäksi kyselyssä kartoitettiin sidoryhmien näkemyksiä Lastensuojelun Keskusliiton maineesta sekä haettiin tietoa sidoryhmien odotuksista keskusliittoa kohtaan.

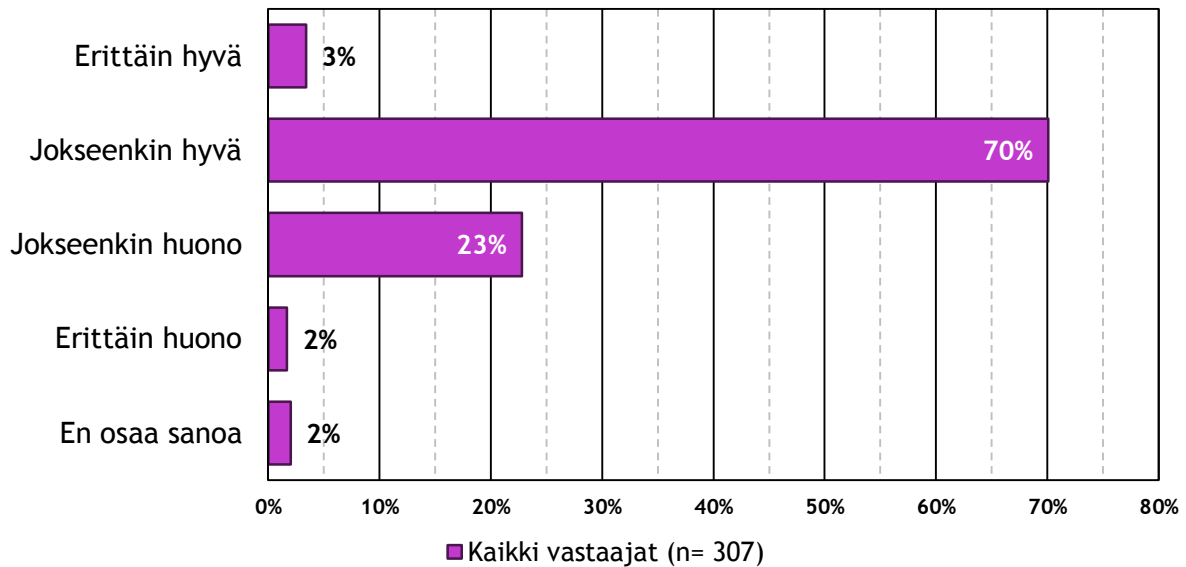
Selvityksen toimeksiantajana toimi Lastensuojelun Keskusliitto ja sen toteutti Aula Research Oy. Vastauksia kertyi yhteensä 307. Tutkimuksen kohderyhmä koostui Lastensuojelun Keskusliiton jäsenistä; keskeisimmistä poliittisista vaikuttajista puoluetoimistoissa, eduskunnassa ja ministeriöissä; virkamiehistä olennaisissa ministeriöissä ja näiden hallinnonaloilla; muista järjestöistä; toimittajista sekä alan kannalta olennaisista tiede- ja tutkimusalan edustajista yliopistoissa, tutkimuslaitoksissa ja ajatushautomioissa. Sähköpostikutsujen lähettämisen lisäksi vastauslinkkiä jaettiin Lastensuojelun Keskusliiton sosiaalisen median kanavissa ja tätä kautta kyselyyn vastasi 61 henkilöä. Some-seuraajien vastaukset analysoitiin omana vertailuryhmänään. Otos kerättiin sähköisen kyselyn ja puhelinhaastatteluiden avulla 20.3. - 13.4.2017.

Lasten ja lapsiperheiden aseman parantamisessa on vielä tehtävää

Selvityksen mukaan lasten ja lapsiperheiden asemaa Suomessa pidetään yleisesti vain kohtalaisen hyvänä (kuvio 1). Vastaaajista 70 % uskoo, että lapsiperheiden asema Suomessa on tällä hetkellä jokseenkin hyvä. Vain 3 % vastaaajista pitää lapsiperheiden asemaa erittäin hyvänä, kun taas neljännes vastaaajista pitää lapsiperheiden asemaa jokseenkin tai erittäin huonona.

Kuvio 1: Millaisena pidät lasten ja lapsiperheiden asemaa Suomessa tällä hetkellä?

Kuten kuvio 2 käy ilmi, niukka enemmistö vastaajista oli sitä mieltä, että lasten oikeudet toteutuvat Suomessa tällä hetkellä hyvin tai erittäin hyvin. Sidosryhmät tunnistivat kuitenkin monia kehitettäviä osa-alueita.

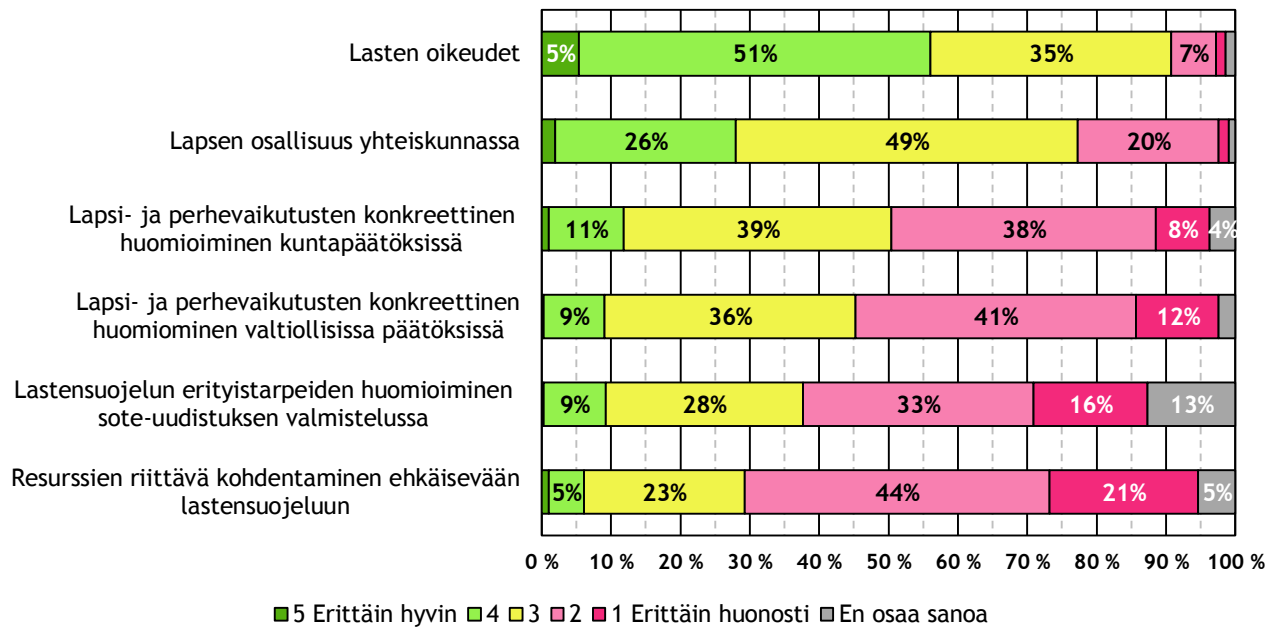
Eniten petrattavaa sidosryhmien mukaan olisi ehkäisevän lastensuojelun resursoinnissa, lastensuojelun erityistarpeiden huomioimisessa sote-uudistuksessa sekä lapsi- ja perhevaikutuksen konkreettisessa huomioimisessa päätöksissä. Vastaajista jopa 65 % katsoo, että resurssien riittävä kohdentaminen ehkäisevään lastensuojeluun toteutuu huonosti. Kyselyyn vastanneista virkamiehistä peräti 84 % oli tätä mieltä.

49 % vastaajista oli puolestaan sitä mieltä, että sote-uudistuksen valmistelussa ei ole onnistuttu ottamaan huomioon lastensuojelun erityistarpeita. Kriittisimmin väitettä tarkastelivat virkamiehet, joista 55 % oli sitä mieltä, että lastensuojelun erityistarpeita ei ole huomioitu sote-uudistuksessa.

Lapsi ja perhevaikutusten konkreettisessa huomioimisessa päätöksenteossa on myös selvityksen mukaan parannettavaa. Erityisesti virkamiesten ja järjestöjä edustavien vastaajien näkemyksen mukaan perhevaikutusten konkreettinen huomioiminen päätöksenteossa on heikolla tasolla.

**Kuvio 2: Kuinka hyvin seuraavat asiat toteutuvat tällä hetkellä Suomessa?
Kaikki vastaajat (n=307)**

Ehkäisevä lastensuojelu ja lapsiperheiden köyhyyteen vaikuttaminen tulevaisuuden painopisteinä

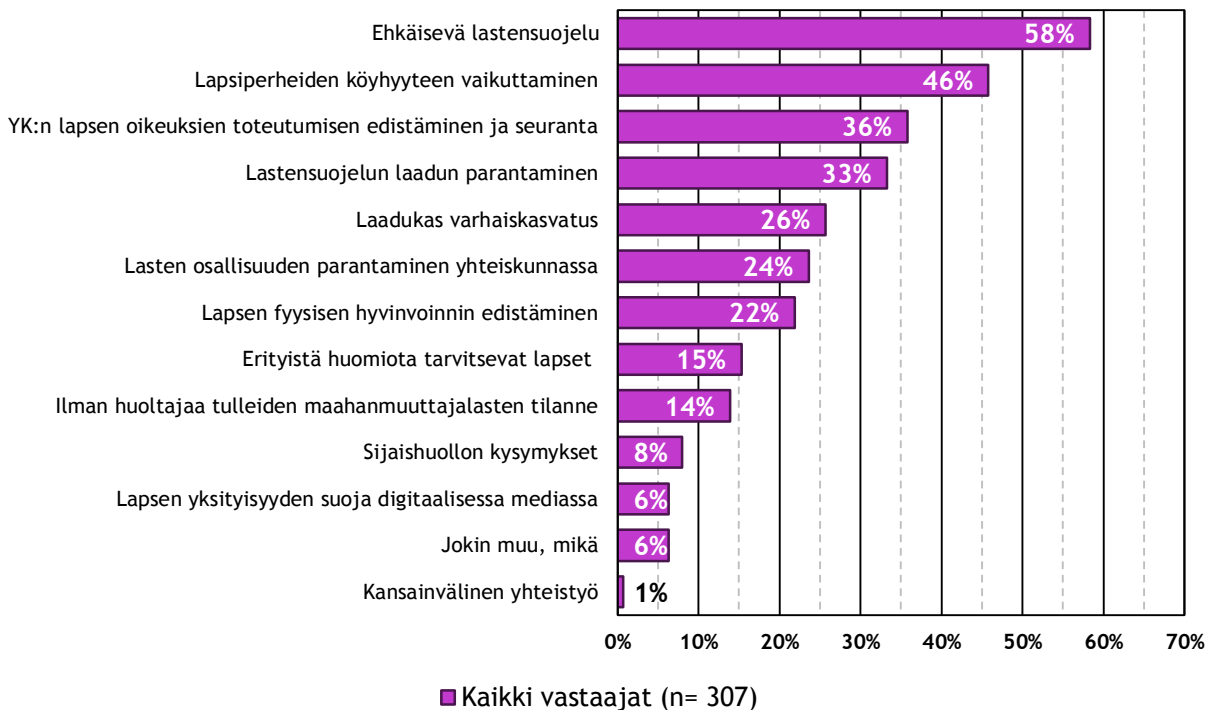
Tulevaisuudessa sidosryhmät toivoisivat Lastensuojelun Keskusliiton keskittyvän toiminnassaan erityisesti ehkäisevään lastensuojeluun sekä lapsiperheiden köyhyyteen vaikuttamiseen (kuva 3). YK:n lapsen oikeuksien toteutumisen edistäminen ja seuranta sekä lastensuojelun laadun parantaminen nähdään myös tärkeinä painopistealueina. Lastensuojelun Keskusliiton jäsenet ja muita järjestöjä edustavat vastaajat nostivat tärkeäksi teemaksi myös lasten osallisuuden parantamisen yhteiskunnassa.

Painotuksissa hyvin ajankohtaiset kysymykset korostuivat. Kevään 2017 kuntavaalien ja hallituksen puolivälitarkastelun aikaan käynnissä ollut vilkas yhteiskunnallinen keskustelu varhaiskasvatuksesta näkyi myös tässä selvityksessä. Vastaajista noin joka neljäs nosti sen kolmen tärkeimmän teeman joukkoon. Poliittikovastaajista lähes puolet nosti laadukkaan varhaiskasvatuksen kolmen tärkeimmän teeman joukkoon. Myös Suomeen viime vuosina saapuneiden turvapaikanhakijoiden ympärillä käyty keskustelu heijastui vastauksiin. Kyselyyn vastanneista virkamiehistä jopa kolmannes nosti kolmen tärkeimmän teeman joukkoon ilman huoltajaa tulleiden maahanmuuttajalasten paremman huomioimisen.

Vastaajia pyydettiin myös arvioimaan, millä temaattisilla painopistealueilla Lastensuojelun Keskusliitto on onnistunut profiloitumaan asiantuntijana. Vastaajat kokivat, että liitto on onnistunut profiloitumaan asiantuntijana erityisesti YK:n lapsen oikeuksien toteutumisen edistämisessä ja seurannassa sekä lastensuojelun laadun parantamisessa. Erityisesti jäsenet katsoivat Lastensuojelun Keskusliiton profiloituneen asiantuntijana nimenomaan näillä kahdella sektorilla.

Kuvio 3: Mitkä seuraavista teemoista ovat sellaisia, joihin Lastensuojelun Keskusliiton tulisi mielestäsi erityisesti keskittyä toiminnassaan? Valitse kolme tärkeintä.

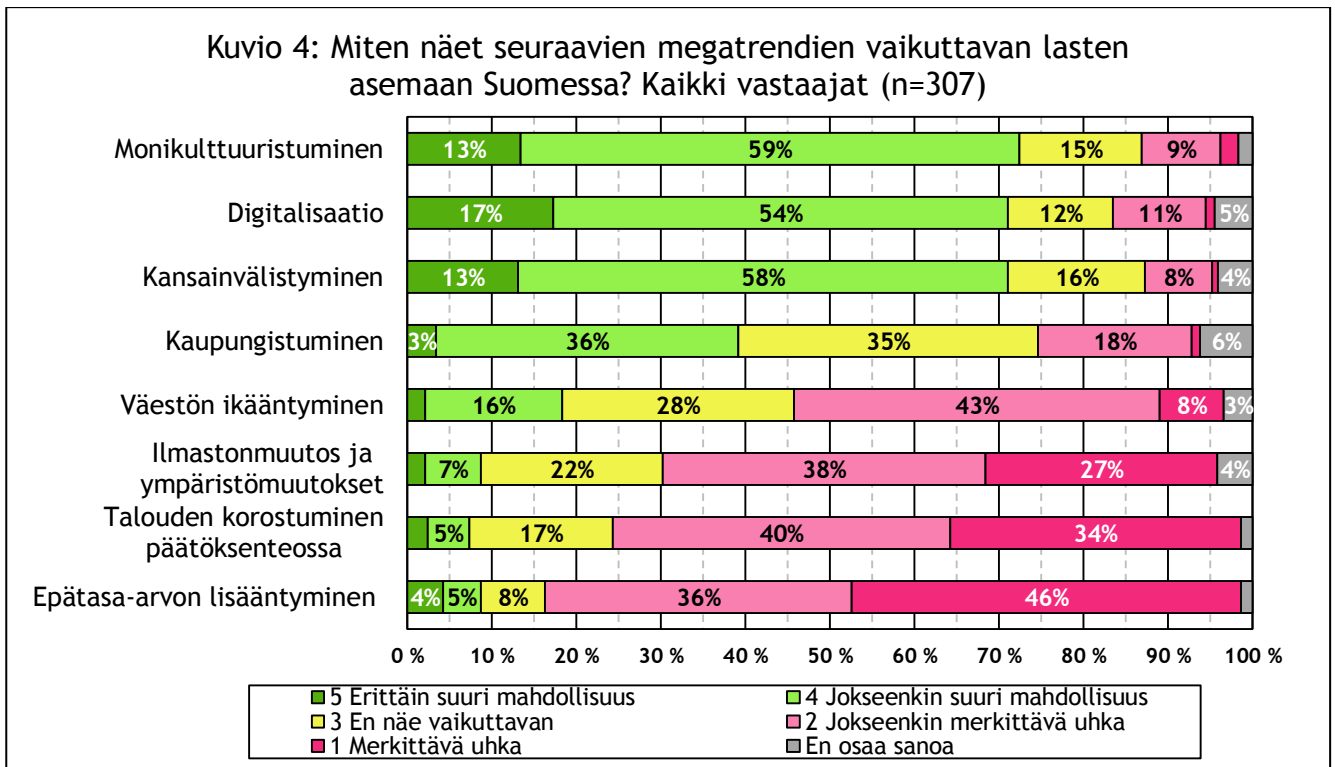

Vastaajia pyydettiin myös arvioimaan, mihin Lastensuojelun Keskusliiton tulisi panostaa toiminnassaan tulevaisuudessa. Vastaajista 86 % toivoi, että liitto osallistuu tulevaisuudessa aktiivisemmin yhteiskunnalliseen keskusteluun. Lisäksi 83 % vastaajista haluaisi nähdä keskusliiton vaikuttavan päätöksentekoon ja lainsäädännön kehittämiseen omalla asiantuntemuksellaan tulevaisuudessa enemmän. Lastensuojelun Keskusliiton toivotaan myös tuottavan tietoa toimialalleen ja tiedottavan siitä (67 %). Etenkin jäsenet pitivät tärkeänä myös verkostoitumisen ja yhteistyön edistämistä esimerkiksi tilaisuuksien avulla sekä jäsenyhteisöjen toiminnan tukemista ja kehittämistä esimerkiksi koulutusten avulla.

Monikulttuuristuminen, kansainvälistyminen ja digitalisaatio nähdään lasten aseman kannalta myönteisinä muutosvoimina

Vastaajia pyydettiin arvioimaan eri megatrendien ja muutosvoimien vaikutusta lasten asemaan Suomessa. Ilahduttavaa oli, että sidosryhmät näkivät lomakkeella esitetyissä, yleisesti tunnistetuissa muutosvoimissa myös huomattavan positiivisia mahdollisuuksia. Suurin osa selvitykseen vastanneista koki, että monikulttuuristuminen (72 %), digitalisaatio (71 %) ja kansainvälistyminen (71 %) ovat myönteisiä lasten asemaan vaikuttavia muutosvoimia (kuvio 4). Sen sijaan uhkina lasten asemalle tulevaisuudessa nähdään epätasa-arvon lisääntyminen (82 %), talouden korostuminen päätöksenteossa (74 %), ilmastonmuutos ja ympäristömuutokset (65 %) sekä väestön ikääntyminen (51 %).

Vastaajaryhmistä erityisesti some-seuraajat olivat huolissaan väestön ikääntymisen vaikutuksista sekä talouden korostumisesta päätöksenteossa. Verrattuna muihin vastaajaryhmiin järjestövastaajista keskimäärin suurempi osuus näki kansainvälistymisen ja monikulttuuristumisen mahdollisuutena lasten aseman kehittämisessä.

Vastaajat saivat myös omin sanoin kuvailla muutosvoimia, joilla on vaikutusta lasten asemaan tulevaisuuden Suomessa. Muutosvoimia arvioi omin sanoin 55 vastaajaa. Suurin osa luetelluista muutosvoimista käsitteli kielteisiä kehityssuuntia, kuten yhteisöllisyyden puutetta, yhteiskunnan polarisoitumista, arvojen ja asenteiden koventumista, korkea

työttömyyttä ja sitä, että lapset eivät enää saa olla lapsia. Myös muutosten perherakenteissa sekä Suomeen saapuneiden turvapaikanhakijoiden nähdään vaikuttavan lasten asemaan Suomessa.

Kiitos selvitykseen osallistumisesta!

Lastensuojelun Keskusliitto sai runsaasti tietoa sidosryhmiensä suhtautumisesta lastensuojelun ajankohtaisiin kysymyksiin, mutta myös maineestaan ja sidosryhmäsuhteidensa hoidosta. Lastensuojelun Keskusliiton maine on vahvalla tasolla sidosryhmien ja jäsenten keskuudessa. Keskusliittoa pidetään ennen kaikkea luotettavana, yhteistyökykyisenä ja vaikuttavana toimijana. Viestinnän osalta Lastensuojelun Keskusliitto saa erityisesti kiitosta asiantuntijuudestaan, viestinnän ymmärrettävyydestä sekä ajankohtaisuudesta. Erityisesti jäsenet kiittelevät Lastensuojelun Keskusliiton yhteydenpitoa ja sen asiantuntevuutta. Kehitettävää sen sijaan nähdään vielä jonkin verran olevan yhteydenpidon aktiivisuudessa ja vuorovaikutteisudessa.

Kiitokset vielä kaikille kyselyyn vastanneille arvokkaista mielipiteistä! Jos sinulle herää jotain kysymyksiä toteuttamastamme selvityksestä tai kaipaat lisätietoa aiheesta, voit olla yhteydessä allekirjoittaneisiin.

Aurinkoista kevättä toivottaen,

Juuli Hurskainen
Viestintäpäällikkö
Lastensuojelun Keskusliitto
puh. 050 353 3480

Melina Mäntylä
Tutkimusjohtaja
Aula Research Oy
puh. 040 821 7842